
ASSEMBLEA FIEC 2003

Acta de l'Assemblea General Anual de la Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC)

Montevideo (Uruguai), 17 de juliol de 2003

• Assistents:

Agrupació Cultural Catalana de Mendoza

Joan Carles Muñoz

Agrupació Cultural Catalana de Pergamino

Sara M. Puigarnau, Susana Tohá

Associació Catalana de Socors Mutus Montepío de Montserrat de Buenos Aires

Francesc Sallès

Casal Català de Bahía Blanca

Mònica Pils

Casal Català de Montevideo

Núria Amorós, Josep Figueras, Maria Gibert, Alfons Mardones

Casal de Catalunya de Buenos Aires

Jaume Buzzcet, Jordi Font

Casal de Catalunya de Paraná

Maria Fernanda Isaac

Catalònia, Grup de Catalans de Sao Paulo

Joel Inglada, Màrius Vendrell

Centre Català d'Asunción

Ramon Gamell

Centre Català de Luxemburg

Antoni Montserrat

Centre Català de Rosario

Alejandro Carreras, Miguel Angel Codina, Electra Giró, Àngel Perella, Domènec Suñé

Centre Català de Santiago de Xile

Lourdes Gurria

Centre Català de Venado Tuerto

Rosalía Badia, Esther Monsi

Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana

Xavier Tudela

Les Quatre Barres de Castelar

Maria Isabel Casablanca, Laura Cecília González, Francesc Mur, Maria A. Obradors

CONTACTE AMB LA FIEC

Secretaria General: Ronda Universitat, 7, 3r, 4a. 08007 Barcelona.

Telèfon: +34-934123294 Fax: +34-934126871

E.Mail: fiec@retemail.es Webpage: fiec.nexica.net

President: Josep Maria Solé (jmsole@eresmas.net)

Vicepresidenta per a Europa: Elvira Serra (Elvira.SERRA@cec.eu.int)

Vicepresident per a Amèrica Llatina: Àngel Perella (aperella@arnet.com.ar)

Vicepresident per a Amèrica del Nord: David Cardús (dpcardus@pdq.net)

Secretari General: Xavier Tudela (xtudela@cac-acc.org)

Secretari General Adjunt: Antoni Montserrat (Antoni.MONTSERRAT@cec.eu.int)

Tresorer: Jordi Marimon (jordi.marimon@telia.com)

Vocal de Llengua: Pilar Alférez (alferez@vo.lu)

Vocal de Cultura: Valentí Gómez (observatori@oeti.org)

Vocal de Comunicació / Internet: Isidre Canals (icanals@sct.ictnet.es)

Vocal d'Emigració: Francesc Panyella

Vocal de Formació: Joaquim Juan Vañó (mrm@andorra.ad)

• Observadors:

Generalitat de Catalunya
Gemma Grau, Antoni Vives

Esquerra Republicana de Catalunya
Josep-Lluís Carod-Rovira

• Ordre del dia

- 1) Paraules d'obertura.
- 2) Aprovació, si s'escau, de l'acta de l'Assemblea anterior.
- 3) Informe d'activitats 2001-2003.
- 4) Seguiment de les conclusions de la VII Trobada Cultural de Casals Catalans del Con Sud d'Amèrica, celebrada a Rosario el 2001.
- 5) Informe de les trobades geogràfiques celebrades en els darrers dos anys:
 - Europa
 - Nordamèrica
 - Espanya
- 6) L'ensenyament de la llengua catalana a l'exterior en el mar de l'existència de l'Institut Ramon Llull.
- 7) Llei 25/2002, de 25 de novembre, de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i llurs descendents, i de segona modificació de la llei 18/1996, del Parlament de Catalunya. Reglament que desenvolupa aquesta llei.
- 8) Ley 36/2002, de modificació del codi civil en matèria de nacionalitat espanyola, del Congrés de Diputats, que ha entrat en vigor el 9 de gener de 2003.
- 9) Projecte de constitució de la Fundació FIEC.
- 10) Torn obert
- 11) Intervenció dels candidats a la Presidència de la Generalitat de Catalunya, que hagin acceptat la invitació de la FIEC per a explicar el seu programa de govern.

L'Assemblea se celebra a la seu del Casal Català de Montevideo. S'inicia a les 15.00 h., amb la presència dels assistents descrits. Per part de la Junta de la FIEC presideix l'Assemblea Àngel Perella, vicepresident per Amèrica Llatina de la Federació, per absència del President. Està assistit pel Secretari General, Xavier Tudela, i el Secretari General Adjunt, Antoni Montserrat.

Paraules d'obertura

Àngel Perella dóna la benvinguda als assistents i llegeix un escrit del President de la FIEC, Josep Maria Solé, que diu el següent:

*Benvolguts amics,
Com cada any, sigui a Amèrica, o a Europa, ens reunim en Assemblea, els casals i centres, membres de FIEC, per exposar el que s'ha fet i demanar-vos orientacions pel futur. Serà la primera vegada que no hi participo perso-*

nalment, per raons que és d'imaginar.

Queda, doncs, oberta l'Assemblea, amb la vostra presència, el vicepresident de la FIEC, per Amèrica Llatina, Àngel Perella, el secretari general, Xavier Tudela, i el Secretari General Adjunt, Antoni Montserrat.

Aquest any hem tingut una pèrdua valuosa amb el traspass del Dr. David Cardús, el mes de juny passat.

He tingut una llarga relació amb el Dr. Cardús, qui amb el seu assenyat criteri i savis consells, va permetre compensar la seva actitud, serena i reposada, en algunes propostes amb la meua, potser més agosarada i impulsiva.

Destacat metge i investigador en medicina aeroespacial, a la NASA, a Houston, Texas, guardonat amb la creu de Sant Jordi, promotor de la Federació Nord-americana d'Entitats Catalanes, ha participat en la Federació Internacional d'Entitats Catalanes, (FIEC), des de l'inici, havent ocupat el càrrec de vicepresident per Amèrica del Nord. Ha estat president de l'American Institute for Catalan Studies, a Houston, i vicepresident a "Catalans al Mon" des de la qual vam lluitar tant, per aconseguir el que ara és una proposició de llei presentada al Parlament de Catalunya, en la que es demana una circumscripció electoral pròpia pels catalans residents fora de Catalunya.

El Dr. Cardús fou designat pel President Pujol com a vocal, en el Consell de les Comunitats Catalanes, on hem compartit les tasques i responsabilitats des de l'inici, ara fa sis anys, havent participat tant en el primer Consell com reelegits en el segon, en el qual es destacà activament, tot i les seves limitacions físiques. Recordarem la seva prèdica a favor de mètodes per l'ensenyament de català als nens, fills d'emigrats.

En la seva memòria, guardarem un minut de silenci. Moltes gràcies.

Aprovació, si s'escau, de l'Acta de l'Assemblea anterior

Xavier Tudela demana als assistents l'aprovació de l'Acta de l'Assemblea de la FIEC celebrada a Rosario, el 20 de setembre de 2001, que oportunament es va fer arribar a tots els assistents i que ha estat novament distribuïda, entre la diversa documentació que s'ha lliurat als presents.

L'Assemblea aprova per unanimitat l'Acta de Rosario.

Informe d'activitats 2001-2003

D'ençà la darrera Assemblea celebrada, la FIEC ha desenvolupat una extensa i intensa activitat. Xavier Tudela en fa un repàs sintètic. A tots els assistents es distribueix la Newsletter 1 (maig de 2003) de la FIEC, on estan reflectides bona part d'aquestes activitats. Es destaquen especialment, la institució i el lliurament dels premis FIEC 2002 i 2003, la compareixença del President i Secretari General de la FIEC al Parlament de Catalunya, el treball desenvolupat amb Televisió de Catalunya, pel millorament de les emissions internacionals a través de TVC-I i TVC-Sat, i que tants bons resultats ha donat, les publicacions editades per la Federació, com ara "Mar Obert" i

"Català als casals", el suport donat a les dues trobades d'entitats catalanes d'Europa celebrades fins ara, una a Marsella (2000) i la segona a Luxemburg (2002), la consolidació de la celebració del Dia Internacional de la Catalunya Exterior i el suport donat al seguiment de les conclusions de les Trobades Culturals de Casals Catalans del Con Sud d'Amèrica d'Asunción (1999) i Rosario (2001).

Pel que fa a la situació econòmica, la FIEC va tenir durant l'exercici de l'any 2002, uns ingressos de 8.674,72 € i unes despeses de 5.248,03 €.

En aquest punt de l'ordre del dia es constata que moltes entitats no fan la seva aportació econòmica a la FIEC.

— Joan Carles Muñoz demana un canvi del sistema de pagament de quotes. Proposa que si els casals no poden abonar el que està establert (es a dir, el 5% de les quotes efectivament cobrades als seus associats), paguin el que puguin.

Atès que un possible canvi del sistema de pagament per part dels associats només es pot acordar en l'Assemblea que se celebra cada quatre anys, en la qual es vota una nova junta directiva, s'acorda que aquesta qüestió serà tractada l'any vinent, en el marc de l'Assemblea que se celebrarà a Barcelona, coincidint amb la Trobada Mundial de casals catalans d'arreu del món.

Seguiment de les conclusions de la VII Trobada Cultural de Casals Catalans del Con Sud d'Amèrica, celebrada a Rosario el 2001, encarregada a la FIEC

Xavier Tudela informa que les vuit conclusions aprovades a la VII Trobada Cultural de Casals Catalans del Con Sud d'Amèrica (Rosario, 2001) es feren arribar al govern de Catalunya, membres del Parlament de Catalunya, mitjans de comunicació, entitats catalanes d'arreu del món, etc. D'altra banda, se n'ha fet un seguiment de cadascuna de les conclusions, tot i que es recorda que una d'aquestes conclusions no s'ha complert. Específicament, la que fa referència a l'elecció d'una terna de candidats, en representació del Con Sud d'Amèrica, pel Consell de les Comunitats Catalanes, que s'havia de fer, precisament, en el marc de la Trobada de Montevideo. Encara en relació al Consell, es recorda que no ha fructificat la proposta que els 11 representants en aquest Consell, per part de les comunitats catalanes, de l'exterior tinguin els mitjans materials necessaris pel desenvolupament eficient de la seva labor, esmentada a la Llei 18/1996.

Informe de les trobades geogràfiques celebrades en els darrers dos anys

Antoni Montserrat, explica als assistents el naixement de les trobades de casals catalans celebrades a Europa (Marsella, 2000) i com es desenvolupà la Trobada d'entitats catalanes a Europa celebrada a Luxemburg (2002). Detalla una per una les 21 conclusions de la Trobada de Luxemburg (que estan incloses en la documentació lliurada als assistents).

D'altra banda, recorda que a la Trobada de Luxemburg es lliurà una completa guia on s'indiquen les possibles fonts de finançament públic per a les entitats catalanes de l'exterior. Una versió actualitzada d'aquesta guia es distribueix a les entitats assistents.

A més de les trobades de les entitats catalanes d'Europa i de les del Con Sud d'Amèrica, en el món, com detalla Antoni Montserrat, també se celebren trobades d'entitats catalanes a Espanya i les embrionàries de Nord-Amèrica.

L'ensenyament de la llengua catalana a l'exterior en el mar de l'existència de l'Institut Ramon Llull

Atès que la directora de l'àrea de Llengua de l'Institut Ramon Llull, Ester Franquesa, ja ha fet una completa presentació d'aquest Institut en el marc de la VIII Trobada Cultural de Casals Catalans del Con Sud d'Amèrica, en aquest punt de l'ordre del dia solament es constaten les bones expectatives que el naixement del Llull ha generat per a l'ensenyament del català a l'exterior i es recorda, alhora, que la vocalia de llengua de la FIEC, de la qual és responsable Pilar Alférez, ha treballat primer amb la Direcció General de Política Lingüística i, posteriorment, amb l'Institut Ramon Llull, per coordinar esforços pel millorament i potenciació de l'ensenyament de la llengua catalana, en el marc dels casals catalans. I també per l'adequació de les titulacions demanades als professors.

Enguany s'han organitzat exàmens de català de diferents nivells a 44 ciutats d'arreu del món amb la col·laboració directa, en molts casos, entre el Llull i els casals catalans. Subsisteixen encara alguns problemes, i es constaten diferències clares entre Europa i Amèrica del Sud, lligades a la manca de professorat amb la titulació exigida per l'IRL pels cursos de llengua organitzats pels casals a Europa. S'apunten diverses solucions en la línia de Cursos de Perfeccionament organitzats pel IRL (ja previstos a Amèrica), preveure estades becades de llicenciats en filologia catalana a casals que ho demanin (cosa que ja es va demanar al darrer Congrés Mundial sense que s'hagi pres cap iniciativa des del Departament d'Ensenyament de la Generalitat) i impulsar el ple reconeixement del professorat existent en funció de la seva experiència docent.

— Núria Amorós demana que es reconegui l'esforç dels professors de català dels casals, encara que no tinguin la suficiència lingüística, de moment.

— Joan Carles Muñoz demana que es bequi a professors de català dels casals, perquè puguin assistir a cursos a Catalunya.

— Laura González demana que, a banda de possibles passants vinguts de Catalunya, es potencii els professors de català residents habituals a les ciutats on hi ha casals.

Llei 25/2002, de 25 de novembre, de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i llurs descendents, i de segona modificació de la llei 18/1996, del Parlament de Catalunya. Reglament que desenvolupa aquesta llei

Aquesta llei fou aprovada el 25 de novembre del passat 2002 i hauria d'estar ja aprovat el reglament que la desenvolupa, però per raons desconegudes encara no ha estat aprovat. Els assistents demanen la ràpida aprovació del Reglament, per tal de poder executar aquesta llei, que tantes expectatives ha generat entre la comunitat catalana de llatinoamèrica.

Ley 36/2002, de modificació del codi civil en matèria de nacionalitat espanyola, del Congrés de Diputats, que ha entrat en vigor el 9 de gener de 2003

Els assistents constaten que, finalment, aquesta llei posa fi a una discriminació evident en l'accés a la nacionalitat espanyola. Des d'ara, la nacionalitat pot ser adquirida tant per via paterna com materna. D'altra banda, la llei ofereix altres millores, que faran més senzill l'accés o recuperació de la nacionalitat espanyola.

La Llei, però deixa un greu problema per resoldre: els nets d'espanyols només podran optar a la nacionalitat espanyola després d'un any de residència legal a Espanya (el que entra en clara contradicció amb la Llei d'Estrangeria que no dóna cap facilitat de residència a aquest col·lectiu) i que suposa una clara discriminació respecte de lleis similars de nacionalitat d'altres països europeus com Itàlia o Portugal. L'Assemblea va acordar que la FIEC continuï amb totes les gestions polítiques possibles per a la resolució del problema

Projecte de constitució de la Fundació FIEC

Amb la voluntat de poder ajudar els catalans que passen per una situació social difícil, especialment als països d'Amèrica Llatina però sense obviar-ne d'altres, la FIEC proposa la constitució d'una fundació, provisionalment designada amb el nom de "Fundació FIEC", que pugui ajudar als catalans que no disposen d'altres mecanismes de suport econòmic.

Aquesta Fundació seria de capital mixt públic i privat. Els assistents aproven que s'iniciïn els tràmits de la seva constitució, per intentar poder presentar-la durant el Congrés Mundial de Casals Catalans, el proper 2004.

- Joan Carles Muñoz manifesta que cada vegada hi ha més persones que s'adrecen a les entitats catalanes per demanar assistència social.

- Ramon Gamell manifesta que tot allò que pugui beneficiar els catalans de fora serà benvingut.

- Jordi Font i Maria Obradors manifesten un sí convençut a la constitució de la Fundació, que es acompanyat per la resta d'assistents.

Torn obert

- Joan Carles Muñoz demana que la FIEC treballi perquè els catalans de fora s'inscriguin al CERA (Censo Electoral de Residentes Ausentes), per poder votar a les eleccions de Catalunya.

- Joan Carles Muñoz demana informació sobre la utilitat del carnet de membre d'una comunitat catalana de l'exterior. Antoni Vives, Secretari del Govern de Catalunya (que estava present a l'Assemblea, igualment com Gemma Grau, de la Secretaria de Relacions Exteriors), demana la paraula

per proposar de treballar conjuntament Govern i FIEC per optimitzar al màxim la targeta.

- Ramon Gamell felicita la Junta de la FIEC pel treball que desenvolupa.

- Joan Carles Muñoz reclama de les institucions més suport a la FIEC. També demana als associats més participació.

- Màrius Vendrell diu que cal tenir més presència en els mitjans de comunicació de l'interior de Catalunya. D'altra banda, també demana més suport de les institucions per a la Federació.

- Josep-Lluís Carod-Rovira, present a l'Assemblea, demana la paraula per suggerir la possibilitat que al diari AVUI hi pogués haver una pàgina setmanal de la Catalunya Exterior, esponsoritzada per la Generalitat o per empreses privades.

- Angel Perella proposa que la vocalia de llengua de la FIEC elabori un nou número de la revista 'Català als Casals' i ofereix la infraestructura del Centre Català de Rosario per a la seva realització, abans de la Trobada Mundial de 2004.

- També ofereix la possibilitat que el Centre Català de Rosario pugui assumir la gestió i manteniment de la pàgina web de la FIEC.

Intervenció dels candidats a la Presidència de la Generalitat de Catalunya, que hagin acceptat la invitació de la FIEC per a explicar el seu programa de govern.

Després d'un petit recés, i en el marc de l'Assemblea de la FIEC, es produeix la intervenció de dos dels cinc candidats a la presidència de la Generalitat, per part dels grups parlamentaris actualment existents al Parlament de Catalunya.

Artur Mas, candidat per part de la federació Convergència i Unió, i Josep-Lluís Carod-Rovira, per part d'Esquerra Republicana de Catalunya, són els dos candidats que han acceptat debatre entorn les properes eleccions al Parlament de Catalunya.

Els altres tres caps de llista, per una o altra circumstància, no estan presents.

Adjuntem un dossier del que la premsa de Catalunya va publicar, entorn aquest debat.

Nota de premsa emesa després de l'Assemblea per part de la FIEC

LA FIEC (Federació Internacional d'Entitats Catalanes) va celebrar la seva Sisena Assemblea General a Montevideo (Uruguai)

El passat dia 19 de juliol de 2003, la ciutat de Montevideo (Uruguai) va acollir la celebració de la Sisena Assemblea General de la FIEC (Federació Internacional d'Entitats Catalanes). Actualment, la FIEC agrupa a més de seixanta entitats catalanes de l'exterior. L'Assemblea es va celebrar en paral·lel amb la VIII Trobada Cultural d'Entitats Catalanes del Con Sud d'Amèrica.

La FIEC es va constituir formalment l'any 1996 a Tolosa de Llenguadoc (França) i atesa la dificultat física i pressupostària que comporta la celebració d'Assemblees mundials de les entitats catalanes de l'exterior, la decisió adoptada en el seu dia va ser la d'alternar les assemblees mundials, anuals o bianuals, per continents (aprofitant esdeveniments específics de cada continent) i procurar fer coincidir una Assemblea Mundial de la FIEC amb la Trobada Mundial que, amb caràcter quadrinual, convoca el Govern de Catalunya (i que és, lògicament, la que acull una major assistència). Fins ara la FIEC ha celebrat Assemblees Generals a Tolosa de Llenguadoc (1996), Brussel·les (1998), Asunción (1999, coincidint amb la VI Trobada Cultural d'Entitats Catalanes del Con Sud d'Amèrica) Barcelona (2000, coincidint amb la II Trobada de casals catalans d'arreu del món), Rosario (2001) i Montevideo (2003) coincidint les dues darreres amb la Trobada Cultural d'Entitats Catalanes del Con Sud d'Amèrica. La FIEC preveu celebrar la seva Setena Assemblea General coincidint amb la III Trobada de casals catalans d'arreu del món, que organitzarà el Govern de Catalunya, previsiblement a la tardor de 2004 a Barcelona.

A l'inici de l'Assemblea es va guardar un minut de silenci en homenatge i record del Dr. David Cardús (president de l'American Institute for Catalans Studies i vicepresident per Amèrica del Nord de la FIEC), que ens va deixar el passat dia 1 de juny de 2003.

La primera part de l'Assemblea va estar destinada a l'anàlisi de diferents problemes que afecten directament a les comunitats catalanes de l'exterior

1. Un punt d'inflexió important en la situació d'aquestes comunitats va ser l'any 1996 quan el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat la Llei 18/1996 de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior, desenvolupada pel Reglament aprovat l'any 1998. L'Assemblea es va centrar en diversos aspectes del desenvolupament de la Llei 18/1996 que malgrat proclamar un principi fonamental, àmpliament sentit per tota la Catalunya Exterior, el de garantir la plena igualtat de tracte entre els ciutadans o entitats residents o domiciliats a Catalunya amb els residents o domiciliats fora del territori català, constata que encara calen molts canvis en el comportament i en la mentalitat, tan quotidiana com pressupostària, de les administracions i de la societat civil catalana de l'interior que, en general, estan encara prou lluny d'haver assolit la plena integració dels interessos dels catalans residents a l'exterior, en les seves actuacions.

2. L'Assemblea va constatar avenços importants en les perspectives per a l'ensenyament de la llengua catalana a l'exterior després de la creació l'Institut Ramon Llull (IRL) que n'ha assumit, fins ara amb molta eficàcia, totes les competències. Enguany s'han organitzat exàmens de català de diferents nivells a 44 ciutats d'arreu del món amb la col·laboració directa, en molts casos, entre l'IRL i els casals catalans. Subsisteixen encara

alguns problemes, sobre tot a Europa, lligats a la manca de professorat amb la titulació exigida per l'IRL pels cursos de llengua organitzats pels casals i es van apuntar diverses solucions en la línia de Cursos de Perfeccionament organitzats pel IRL (ja previstos a Amèrica), preveure estades becades de llicenciats en filologia catalana a casals que ho demanin i impulsar el ple reconeixement del professorat existent en funció de la seva experiència docent. Totes aquestes discussions cal veure-les en el marc d'un fenomen prou desconegut a la societat catalana: el de l'increment impressionant de l'interès i de les demandes per a participar en cursos de llengua catalana a l'exterior que actualment, fora de l'àmbit universitari, estan ateses per l'acció de les entitats catalanes de l'exterior.

3. Es va constatar, amb sorpresa, el fet que malgrat les grans expectatives amb que es va rebre l'adopció pel Parlament de Catalunya de la Llei 25/2002 de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i llurs descendents, el Reglament que ha de desenvolupar aquesta llei no ha estat encara aprovat pel Consell Executiu de la Generalitat. Atesa la forta demanda de retorn existent (sobre tot al Con Sud d'Amèrica) es considera prioritari que l'adopció de l'esmentat Reglament sigui ràpida.

4. En un sentit similar, l'Assemblea va constatar el seu descontent amb la Llei 36/2002, de modificació del codi civil en matèria de nacionalitat espanyola, recentment adoptada pel Congrés de Diputats, i que ha entrat en vigor el 9 de gener de 2003. En aquesta Llei (aprovada només amb els vots del Partit Popular i l'opinió contrària en tot o en part de la resta de grups) s'introdueix una millora en l'accés a la nacionalitat espanyola reclamada des de fa anys per totes les entitats de l'emigració de l'Estat espanyol: el dret a optar a la nacionalitat espanyola a les persones amb pare o mare originàriament espanyol i nascuts a Espanya sense límit d'edat (eliminant la discriminació que reservava la transmissió de la nacionalitat als pares i n'excloïa les mares). La Llei, però, deixa un greu problema per resoldre: els nets d'espanyols només podran optar a la nacionalitat espanyola després d'un any de residència legal a Espanya (el que entra en clara contradicció amb la Llei d'Estrangeria que no dona cap facilitat de residència a aquest col·lectiu) i que suposa una clara discriminació respecte de lleis similars de nacionalitat d'altres països europeus com Itàlia o Portugal. L'Assemblea va acordar que la FIEC continuï amb totes les gestions polítiques possibles per a la resolució del problema.

5. L'Assemblea va donar la seva aprovació al projecte de constitució de la Fundació FIEC (nom provisional). Aquesta fundació tindrà com a objectiu el de garantir als catalans residents a l'exterior en situació difícil, alternatives de suport social i de prestacions, suport econòmic permanent, assistència mèdica, retorn a Catalunya de gent gran sense recursos que no poden accedir a les pensions no contributives de l'Estat espanyol, etc. La Fundació (de la que la Generalitat n'hauria de ser el patró principal juntament amb el sector privat amb interessos a Amèrica i altres institucions de caràcter social) cercaria la màxima col·laboració i convenis amb entitats d'atenció social i sanitària existents principalment a Amèrica, on la manca d'uns sistemes de protecció social universals, accessibles i viables, ha deixat a molts catalans en situacions de dificultat extrema.

6. L'Assemblea va felicitar-se de la bona acollida que la Direcció General de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV) va donar a les gestions de la FIEC per a millorar l'oferta dels canals internacionals de la CCRTV (TVC Sat a Amèrica i TVC-I a Europa). Algunes millores en la programació són clarament observables: alineament amb la programació general de TV3, menys repeticions indiscriminades de programes, supressió de pel·lícules americanes de baixa qualitat en prime time, retorn de l'esport (bàsquet, futbol de Segona B, hoquei, etc.), a la programació de TVC-I i TVC Sat, es dona la data de primera emissió quan es tracta de repeticions, emissió

del programa Afers Exteriors amb interessants referències als casals catalans, etc. D'altres qüestions sol·licitades per la FIEC resten, però, pendents de solució: transmissió dels partits de futbol de Primera i Segona divisió A (tal com fan Telemadrid-Sat i ETB-Sat) i emissió/creació d'un programa per a l'aprenentatge àudio-visual del català que pugui substituir el veterà Digui Digui (que data dels inicis dels 80).

7. L'Assemblea va constatar el total fracàs que ha suposat l'anomenat 'Carnet de membre d'una Comunitat Catalana de l'Exterior' instituit per la Llei 18/1996. El carnet no ha complert amb cap de les finalitats per les quals fou creat. S'estudiaran les noves possibilitats que en el marc de CAT365 (Administració Oberta de Catalunya) puguin, eventualment, obrir-se a fi que aquest carnet gaudeixi d'una utilitat i d'una rellevància reals.

8. La FIEC es felicita per l'important increment que la partida destinada per la Secretaria de Relacions Exteriors de la Generalitat al suport als casals catalans ha tingut en els dos darrers anys, si bé encara s'està lluny del que seria necessari (sobre tot comparant amb altres comunitats autònomes espanyoles). Des de la FIEC encoratgem a les entitats a fer front al problema dels recursos amb la màxima diversificació de fonts de finançament tant de Catalunya, com d'Espanya, de les organitzacions internacionals i, sobretot, del país d'acollida. La FIEC continuarà facilitant als casals quantes informacions puguin ser útils per aquest propòsit. A banda dels necessaris esforços de discussió amb les autoritats per a millorar el finançament, la FIEC farà un esforç prioritari per a obrir al màxim als casals les possibilitats de subvencions d'altres serveis de l'administració catalana (Institut Ramon Llull, Benestar Social, Cultura Popular i Tradicional, COPEC, COPCA i altres).

9. Finalment, a l'Assemblea es va analitzar la baixíssima participació dels catalans de l'exterior a les eleccions al Parlament de Catalunya que va assolir el record del 82.1% d'abstenció a les eleccions celebrades l'any 1999. Atès el creixement d'inscrits al CERA (Censo Electoral de Residentes Ausentes) després de les reformes de la inscripció consular de 1999, que pot assolir una xifra d'uns 105 000 catalans amb dret de vot a les eleccions de 2003 (i potser de 170 000 a les de 2007), l'abstenció podria assolir unes dimensions catastròfiques en aquestes properes convocatòries si l'administració i, molt especialment, els partits polítics catalans, no prenen mesures urgents per a encoratjar la participació i l'interès dels catalans de l'exterior en aquestes eleccions. L'Assemblea es felicita per les propostes de la majoria de forces polítiques (CiU, PSC i ERC) per tal de crear, en el marc d'una nova llei electoral o en el cas de reforma de l'actual Estatut d'Autonomia, una nova circumscripció que permeti l'elecció directa de 1 a 3 diputats dels catalans de l'exterior. Es el resultat d'anys de pressió i explicació des de les entitats catalanes (i de tota l'emigració espanyola) sobre aquest tema.

Recordem que, segons dades de l'INE, a Maig 2003, un total de 98.680 residents catalans a l'exterior tenien dret de vot repartits en 55.419 a Europa, 39.984 a Amèrica, 1.233 a Oceania, 1.065 a Àsia i 979 a Àfrica. Els països amb més inscrits catalans al CERA són: França (16.575), Andorra (12.028), Argentina (10.615), Alemanya (7.397), Suïssa (6.210), Veneçuela (5.253) i Brasil (4.607). Recordem també que la xifra de catalans amb dret de vot no és la del total de residents catalans a l'exterior atès que no inclou els que han adoptat la nacionalitat del país de residència (sobre tot a Amèrica), els menors de 18 anys, els catalans de segona, tercera o quarta generació i els residents a d'altres CCAA de l'Estat Espanyol, el que porta el total de catalans de l'exterior a una xifra propera a les 550.000 persones.

Intervenció dels candidats a la Presidència de la Generalitat de Catalunya, que van acceptar la invitació de la FIEC per a explicar el seu programa de govern

En el marc de l'Assemblea de la FIEC a Montevideo, els assistents varen tenir l'oportunitat, sens dubte històrica, de poder assistir a una taula rodona entre candidats a la Presidència de la Generalitat que havien d'exposar els seus programes en relació amb la Catalunya Exterior. El candidat del PSC, Pasqual Maragall, que havia estat el primer en indicar la seva disponibilitat a assistir, es va excusar al darrer moment. També es va excusar el candidat d'Iniciativa per Catalunya, Joan Saura, mentre que el candidat del Partit Popular, Josep Piqué, no va donar cap resposta a la invitació de la FIEC. Així, doncs, varen ser els senyors Artur Mas, per Convergència i Unió, i Josep-Lluís Carod-Rovira, per Esquerra Republicana de Catalunya, els dos candidats participants a la taula rodona.

La FIEC va exposar un petit llistat de qüestions en línia amb el tractat a la primera part de l'Assemblea, intentant que en el debat se separés clarament el que és acció exterior del Govern de la Generalitat (que inclou moltes coses que no formen part de les reflexions de la FIEC) del què són accions en favor de les comunitats catalanes de l'exterior. Ambdós candidats van exposar, però, les seves propostes en el marc general de la política exterior. Quan es va parlar de la dotació econòmica que destina el govern català a ajudar la Catalunya exterior, Artur Mas va destacar que en quatre anys s'han incrementat un 250% les partides destinades als casals i que a aquesta partida cal sumar-hi l'acció interdepartamental a través d'altres organismes, com el COPCA, el COPEC i el CIDEM el que segons ell suposa que no hi ha cap govern dins l'Estat espanyol que hagi prioritzat tant l'acció exterior. L'afirmació va ser contestada per Josep Lluís Carod-Rovira, que va assegurar que mentre la Generalitat destina 166 milions de les antigues pessetes als casals, la Junta de Galícia n'hi destina mil.

Respecte de la possibilitat que els nous Estatuts que proposen ambdues formacions incloguin el reconeixement específic dels catalans de l'exterior més enllà de l'actual fórmula de 'català es qui tingui veïnatge administratiu a Catalunya' ambdós s'hi van mostrar d'acord i respecte de l'abstenció electoral van explicar la proposta dels seus respectius partits d'introduir representants de la Catalunya exterior al Parlament, en el marc de la futura llei electoral catalana que encara s'ha d'elaborar. CiU en proposa dos, un per Amèrica i un altre per Europa, mentre que ERC defensa una forquilla d'un a tres. Artur Mas va afegir que la intenció del govern català és convertir els casals o consolats

cívics en col·legis electorals, per evitar que els catalans que vulguin votar hagin d'anar a les seues diplomàtiques espanyoles.

No detallem en aquesta nota la resta de qüestions tractades en el debat i que es varen referir a temes de política de pactes

sobre les que, com és lògic, la FIEC no té ni ha de tenir cap posició però que alguns assistents varen, a títol purament personal, plantejar als dos candidats.

Montevideo, 19 de juliol de 2003

Inscrits al CERA amb dret de vot a Catalunya per països de residència a 25 de maig de 2003

EUROPA			
França	16.751	Canadà	978
Andorra	12.028	Puerto Rico (no inclòs als EUA)	160
Alemanya	7.397	altres	3
Suïssa	6.210	Sub-total Amèrica del Nord	9.907
Regne Unit	4.556	Total Amèrica	39.984
Itàlia	2.233		
Bèlgica	1.889	AFRICA	
Països Baixos	1.547	Marroc	240
Irlanda	568	Sudàfrica	152
Portugal	417	Tunisia	71
Suècia	402	Guinea Equatorial	60
Dinamarca	253	Egipte	54
Luxemburg	227	R.D. Congo	49
Austria	170	Camerún	45
Noruega	166	Costa d'Ivori	39
Finlàndia	112	Senegal	39
Grècia	88	Moçambic	35
Rússia	74	Algèria	33
Mònaco	63	Kènia	26
Polònia	45	altres	136
Turquia	44	Total Africa	979
Romania	37		
República Txeca	36	ASIA	
Hungria	24	Filipines	198
altres	82	Japó	186
Total Europa	55.419	Xina	163
		India	56
		Tailàndia	37
		Paquistan	20
		Corea del Sud	15
		Indonèsia	14
		Taiwan	13
		altres	25
		Sub-total Extrem Orient	727
		Israel	113
		Líban	88
		Emirats Arabs Units	40
		Síria	31
		Jordània	28
		Arabia Saudí	18
		altres	20
		Sub-total Orient Mitjà	338
		Total Asia	1.065
		OCEANIA	
		Austràlia	1.204
		Nova Zelanda	27
		altres	2
		Total Oceania	1.233
		TOTAL TOTS CONTINENTS	98.680
AMERICA			
Argentina	10.615		
Veneçuela	5.253		
Brasil	4.607		
Xile	2.108		
Uruguai	1.609		
Colòmbia	941		
Perú	908		
Equador	483		
Bolivia	371		
Paraguai	308		
Sub-total Amèrica del Sud	27.203		
República Dominicana	622		
Costa Rica	531		
Cuba	507		
Guatemala	419		
Panamà	352		
Nicaragua	174		
El Salvador	138		
Hondures	110		
altres	21		
Sub-total Amèrica Central	2.874		
Mèxic	4.511		
Estats Units d'Amèrica	4.255		

Font: elaborat per la FIEC, amb dades de l'Oficina del Censo Electoral de l'Institut Nacional de Estadística (Espanya).

Josep-Lluís Carod-Rovira i Artur Mas se saluden a la trobada de casals catalans celebrada a Montevideo, capital de l'Uruguai

Mas i Carod deixen la porta oberta a un pacte de govern entre CiU i ERC

El conseller promet no recolzar un president "no nacionalista" i el candidat republicà només exclou acords amb el PP

Pere Martí
ENVIAT ESPECIAL
MONTEVIDEO

Artur Mas i Josep-Lluís Carod-Rovira van deixar oberta la possibilitat de governar junts la Generalitat durant el primer cara a cara preelectoral dels comicis de la tardor, que curiosament es va celebrar a Montevideo. Va ser en el marc de l'Assemblea de la Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC), reunida a la capital uruguaiana durant la vuitena Trobada de Casals Catalans del Con Sud d'Amèrica. Van coincidir que els pactes no es decidiran abans de les eleccions, però van evitar descartar un acord.

L'únic que va rebutjar el candidat de CiU va ser recolzar "un president que no sigui nacionalista", amb referència als candidats del PP i el PSC. El d'ERC va remarcar que no participarà en cap govern que compti amb suport "directe o indirecte" del PP.

L'acte havia de servir per presentar el programa de cada partit en relació amb la política exterior del govern català i les

CiUERC va ser Carod, que va recordar els successius oferiments que ha fet durant aquesta legislatura, tots rebutjats. Refugiant-se en la seva habitual ironia, també va subratllar que ERC "és un partit d'esquerres que vol la independència i la república i, que jo sàpigui, CiU no vol cap de les tres coses". Malgrat això, encara va obrir una altra possibilitat, la de fer un acord més ampli en un govern de "concentració democràtica" en el cas que l'ofensiva "involucionista" del govern del PP vagi encara més enllà. Va posar l'exemple de la possible suspensió de l'autogovern basc.

Mas es va mostrar teòricament més procliu a arribar a un acord amb ERC, després de recordar també l'oferta de pacte que va fer a Carod l'octubre del 2001, rebutjada aleshores pels republicans perquè ja s'acabava la legislatura. Tot i això, va remarcar que "no perdo l'esperança que sigui possible en el futur" i va recordar que el procés d'elaboració del nou Estatut "obligarà" tots els partits catalanistes a posarse d'acord.

Inicialment, aquest cara a cara entre Mas i Carod havia de ser una taula rodona entre tots els candidats a la presidència de la Generalitat, però el secretari general de la HEC, Xavier Tudela, va explicar abans de començar l'acte que tant Pasqual Maragall com Joan Saura havien disculpat la seva assistència per motius d'agenda, mentre que el PP "no ha respost a la nostra invitació". Però el debat es va celebrar, i tant Mas com Carod van exposar les seves propostes de política exterior davant un auditori que té dret a vot en les eleccions de la tardor, tot i que hi ha un percentatge molt alt d'abstenció.

Dels 87.000 catalans resi-

marc de la futura llei electoral catalana que encara s'ha d'elaborar. CiU en proposa dos, un per Amèrica i un altre per Europa, que és on resideixen la majoria de catalans de fora, mentre que ERC defensa una forquilla d'un a tres. Mas encara va afegir que la intenció del govern català és convertir els casals o consolatats cívics en col·legis electorals, per evitar que els catalans que vulguin votar hagin d'anar a les seues diplomàtiques espanyoles.

Els ajuts als casals

L'únic punt de fricció important del debat va ser quan es va parlar de la dotació econòmica que destina el govern català a ajudar la Catalunya exterior. Mas va destacar que en quatre anys s'han incrementat un 250% les partides destinades als casals i que a aquesta partida cal sumar-hi l'acció interdepartamental a través d'altres organismes, com el COPCA, el COPEC i el CIDEM. Per això, va sentenciar: "No hi ha cap govern dins l'Estat espanyol que hagi prioritzat tant l'acció exterior". L'afirmació va ser contestada per Carod, que va assegurar que mentre la Generalitat destina 50 milions de les antigues pessetes als casals, la Junta de Galícia n'hi destina mil.

Malgrat les discrepàncies, el to del debat va ser cordial, fins al punt que, quan s'acomiadaven, Carod va explicar a Mas que aprofitarà les vacances d'agost per anar de festa major per diversos pobles de Catalunya, recordant que el conseller en cap havia batejat ERC com "el partit de la festa major". Posteriorment, els dos dirigents van fer una ofrena conjunta al moment de convidar Carod a acompanyar-lo en el moment de dipositar la corona de llorer.

Los catalanes de América piden a Mas y Carod que pacten una mayoría nacionalista

Ambos candidatos se reprochan haber rechazado mutuas ofertas de pacto en el pasado

► Catalanes de Sudamérica vinculados a entidades culturales abogan por una mayoría nacionalista en el Parlament de Catalunya formada por CiU y ERC. Así lo manifestaron en Montevideo durante un coloquio en el que participaron los candidatos de ambas formaciones, Artur Mas y Josep Lluís Carod-Rovira.

JORDI BARBETA
Enviado especial

MONTEVIDEO. - Los catalanes que viven en América del Sur y que están vinculados a "casals", orfeones y centros culturales apuestan por una mayoría nacionalista en el Parlament de Catalunya. Así lo pusieron de manifiesto durante un debate coloquio celebrado el sábado, madrugada del domingo en Barcelona, en el Casal Català de Montevideo, organizado por la Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC) y en el que participaron los candidatos de CiU, Artur Mas, y de ERC, Josep Lluís Carod-Rovira. Los otros tres candidatos también fueron invitados, pero Maragall y Saura declinaron la invitación y el PP no llegó a responder.

Mas y Carod expusieron sus respectivas propuestas para abordar la problemática de la colonia catalana en el exterior, pero en el coloquio, el representante de un "casal" interpelló a Mas y Carod-Rovira cominándolos a "sumar esfuerzos" para asegurar que el próximo presidente de la Generalitat "sea de un partido na-

cionalista". La intervención fue apoyada con gestos de aprobación por la mayoría de los presentes en la sala y fue motivo de comentarios en los corrillos posteriores, como si desde América fuera más difícil entender que dos partidos como CiU y ERC se hagan la competencia en vez de "hacer piña".

Cuando Mas y Carod tuvieron que responder, empezaron por reprocharse mutuamente haber rechazado ofertas de pacto que se han planteado en el pasado reciente, y hablando del futuro inmediato mantuvieron abiertas las incógnitas, aunque más Carod que el candidato de CiU. El líder de ERC vino a decir que "CiU no es de izquierdas ni republicana ni independentista", y que habría que esperar a las combinaciones posibles de acuerdo con el resultado electoral. Mas señaló que "nuestro compromiso es que los votos de CiU no servirán para que Catalunya tenga un presidente no nacionalista". Mas se esforzó luego en que su frase fuera interpretada en el sentido de que un voto más radical nacionalista puede acabar dando la presidencia a los socialis-

Artur Mas se dirige a los catalanes con los que se reunió en Uruguay

tas, pero entre el público se comentó que el compromiso de Mas tampoco descartaba la posibilidad de que en última instancia CiU apoye a Carod como presidente para "evitar" que los socialistas se hagan con la presidencia de la Generalitat.

A pesar de algunas escaramuzas, el debate entre Mas y Carod tuvo un tono muy familiar. El líder republicano se puso al público en el babillo por sus conocimientos de la realidad catalana en Uruguay. El espíritu de hermandad que se respiraba en el ambiente arrastró a los dos políticos en la clausura de la VIII Trobada de Casals Catalans del Con Sud d'América, en la que han participado 600 personas de 21 ciudades de Argentina, Brasil, Paraguay, Uruguay y Chile. Ha destacado la activa

Los candidatos de CiU y de ERC mantienen abiertas las incógnitas sobre los posibles pactos de futuro el próximo otoño

participación de gente joven no nacida en Catalunya, nietos y biznietos de catalanes, que hablan con corrección e implan la lengua de sus antepasados con la musicalidad de su deje latinoamericano.

El acto más emotivo fue la ofrenda floral ante el monumento a Lluís Companys, en la plaza que lleva el nombre del presidente de la Generalitat fusilado tras la Guerra Civil. Mas, que ejercía como conseller en cap, invitó a Carod a hacer la ofrenda conjuntamente. Varias generaciones de catalanes llegados en avión o en autocar se aplicaron a cantar "Els segadors" con la solemnidad de una escolanía, al tiempo que se secaban las lágrimas. Tanto Mas como Carod-Rovira se desplazaron ayer a Buenos Aires. El líder republicano continuará viaje por el continente americano, mientras que el conseller en cap regresa hoy a Barcelona vía Madrid, tras una visita al Casal Català de Buenos Aires. ■